

STORTINGET

Innst. 373 S

(2017–2018)

Innstilling til Stortinget
fra helse- og omsorgskomiteen

Dokument 8:184 S (2017–2018)

**Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om
Representantforslag fra stortingsrepresentantene
Karin Andersen, Petter Eide og Nicholas
Wilkinson om å stoppe direkte elektronisk innsyn
i barns psykisk helse-journaler**

Til Stortinget

Bakgrunn

I Dokument 8:184 S (2017–2018) fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen instruere helseforetakene om at praksisen med direkte elektronisk innsyn for foreldre i barnas psykisk helse-journaler skal opphøre. Innsynsretten bevares, men innsyn må det da søkes om via legen, som dermed får muligheten til å gjøre en ekstra vurdering av om noe av informasjonen bør skjermes, og om barnet bør rådspørres først.»

Barn og unge som har det vondt, skal få god hjelp, og forslagsstillerne mener at godt psykisk helsevern krever dyktige ansatte, men også systemer som gjør det trygt å snakke åpent og sant.

Forslagsstillerne viser til at barn og unge må vite at det er trygt å snakke, og at informasjonen de gir fra seg, ikke går videre uten at de er med på å styre det. Å dele personlige og ofte tunge hemmeligheter er vanskelig for oss alle. Om informasjonen går videre for fort, og uten at man har kontroll, blir det nesten umulig å tørre å fortelle.

Flere steder har foreldre elektronisk innsyn i barnas journaler når barna er under tolv år. Forslagsstillerne

peker på at dette betyr at foreldrene kan logge seg inn hjemmefra og surfe rundt i journalen og lese alt de ønsker. Dette systemet sikrer foreldre informasjon som kan være viktig i somatisk behandling. Systemet har så langt også blitt overført til Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP) i Helse Nord og Helse Vest. Her blir et system som er planlagt med gode intensjoner, farlig fordi det gjør at barn og unge ikke tør fortelle om det vonde og dermed får mye dårligere behandling.

Forslagsstillerne ønsker at foreldre fortsatt skal ha innsyn, men at det skal gå via forespørsel om innsyn slik det har gjort før. Det gir en ekstra trygghet for barna fordi de da kan involveres og få trygghet for at de styrer sin egen informasjon. Da kan flere barn fortelle og dermed få hjelp.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Elise Bjørnebekk-Waagen, Tore Hagebakken, Ingvild Kjerkol, Tuva Moflag og Tellef Inge Mørland, fra Høyre, Torill Eidsheim, Astrid Nøklebye Heiberg, Erlend Larsen og Sveinung Stensland, fra Fremskrittspartiet, Bård Hoksrud og Sylvi Listhaug, fra Senterpartiet, Hans Inge Myrvold, fra Sosialistisk Venstreparti, Sheida Sangtarash, fra Venstre, Carl-Erik Grimstad, og fra Kristelig Folkeparti, lederen Olaug V. Bollestad, viser til representantforslaget om å stoppe direkte elektronisk innsyn i barns psykisk helse-journaler, samt statsrådens uttalelse om forslaget i brev til komiteen datert 7. mai 2018. Komiteen viser videre til at komiteen 26. april 2018 avholdt høring i saken, der Forandringsfabrikken,

Press og Norsk psykologforening deltok. I tillegg har Den norske legeforening og Norsk barne- og ungdomspsykiatriskforening sendt høringsuttalelser.

Komiteen er enig med forslagsstillerne i at barn og unge som har det vondt, skal få god hjelp, og at det er helt avgjørende at både de ansatte i barne- og ungdomspsykiatrien og systemene skaper tillit og trygghet. Det er viktig å sikre at informasjon som deles, ikke går videre uten samtykke og uten at barnet er med på å styre dette. Komiteen viser til at innsyn i egen pasientjournal er en grunnleggende pasientrettighet, og at elektroniske innsynstjenester er et supplement til retten til innsyn i pasientjournal på andre måter. Før pasienten har fylt 16 år, har foreldrene – som hovedregel – innsyn i pasientjournalen på vegne av barnet sitt. I lovverket vektlegges foreldreansvaret, og det er viktig at foreldrene får informasjon for å kunne følge opp barnet sitt på best mulig måte. Samtidig er det svært uheldig dersom barn som har behov for å snakke fortrolig med behandler, unnlater å gjøre det fordi de ikke er trygge på at informasjonen ikke går videre til foreldrene.

Komiteen viser til at statsråden i sitt svarbrev til komiteen uttrykker at foreldres innsyn i barns journal reiser noen særskilte utfordringer, og peker på at det derfor finnes enkelte viktige lovregulerte unntak fra retten til innsyn. Foreldrenes rett til innsyn i barns pasientjournal endres ikke fordi det gis elektronisk innsyn. Det betyr at helsepersonell som skal gjøre journalnotater elektronisk tilgjengelig, må påse at foreldre ikke elektronisk får innsyn i helseopplysninger de ikke skal ha innsyn i. Statsråden understreker at det må utvises særlig aktsomhet dersom foreldre skal få elektronisk innsyn i sitt barns pasientjournal. Både når barn mottar psykisk helsehjelp og når de mottar annen helsehjelp, understreker statsråden betydningen av at foreldres innsyn i pasientjournalen skal ivareta barnas interesser og hva som er best for det enkelte barnet.

Komiteen merker seg at statsråden videre viser til at det er opp til de regionale helseforetakene og det enkelte helseforetaket å avgjøre om det skal tilbys elektroniske innsynstjenester, og at Helsedirektoratet og Direktoratet for e-helse har orientert helseregionene om hvilke hensyn som må ligge til grunn ved innføring av elektroniske innsynstjenester, herunder særlige hensyn når foreldre gis innsyn i barns journalnotater. Det gjelder blant annet vurdering av forsvarlighet, barns beste, begrensninger i innsynsretten og viktigheten av opplæring og veiledning av helsepersonell som skal vurdere hvilke opplysninger som skal gjøres tilgjengelig på denne måten. Foreldre kan i dag få elektronisk innsyn i pasientjournal til barn under 12 år i Helse Vest og i Helse Nord. Helseregionene melder ifølge statsråden at det er stor bevissthet om ansvaret som ligger i både å innføre tjenestene og å ivareta forsvarlig pasientbehandling. Begge regioner har innført særskilte rutiner og driver

kontinuerlig opplæring av personell. Statsråden mener utfordringen i hovedsak ligger i møtet mellom barnet og behandleren og hvordan barnet sikres god informasjon om hva som vil bli formidlet videre til foreldrene, og hva som ikke blir formidlet. Dette vil være uavhengig av om informasjonen gjøres tilgjengelig digitalt eller gis via andre kanaler som telefon eller brevpost. Statsråden har derfor vært tydelig på at dette må være en del av samtalen med barnet i en del av pakkeforløpene for psykisk helse.

Komiteen viser også til at statsråden informerer om at han vil be Helsedirektoratet vurdere om det er behov for å orientere helseregionene ytterligere om forhold de må være særlig oppmerksomme på ved elektronisk innsyn, og at denne vurderingen blant annet bør omfatte de utfordringer som ligger i umiddelbar elektronisk tilgjengelighet for foreldre.

Komiteen vil understreke at det kun er i trygge omgivelser at et barn vil kunne åpne seg i fortrolighet til fagpersoner, og at det tar tid å bygge opp tillitsfulle relasjoner. Det er ofte en nødvendig forutsetning at barn føler seg trygge på at informasjon ikke videreformidles til foreldrene hvis de skal tørre å fortelle om alvorlige forhold i hjemmet. Mange barn har liten tillit til voksne fordi de har erfaringer med ulike former for omsorgssvikt. Komiteen har derfor full forståelse for at barn innen psykisk helsevern kan ha behov for beskyttelse fra egne foreldre. Foreldrene kan vise seg å være selve årsaken til barnas problemer. Dette er derfor en problemstilling som det må finnes gode løsninger på. Barn som av ulike grunner må beskyttes fra foreldres innsyn, må føle seg helt trygge på at foreldrene ikke har tilgang til informasjon foreldre ikke bør ha. Lykkes man ikke med å skape denne tryggheten, vil man heller ikke kunne forvente å lykkes med å hjelpe barnet.

Komiteen viser til Innst. 361 L (2016–2017), der blant annet barns medvirkning og medbestemmelse ble behandlet i forbindelse med forslag til lovendringer i Prop. 75 L (2016–2017). Formålet med disse lovendringene var å bl.a. å styrke, bevisstgjøre og tydeliggjøre barn og unges rettsstilling som pasienter og brukere. En av endringene var å innføre en snever adgang i pasient- og brukerrettighetsloven til ikke å informere foreldre som har foreldreansvaret, også for barn under 12 år. Det skulle også komme tydeligere frem i pasient- og brukerrettighetsloven at barn mellom 12 og 16 år i spesielle tilfeller har selvstendig rett til å samtykke til helsehjelpen.

Komiteen er glad for at det i proposisjonen understrekes helt tydelig at det er vurderingen av hva som vil være det beste for barnet, som skal være avgjørende når helsepersonell, etter samtale med barnet, avgjør om informasjon skal deles med foreldre. Komiteen anerkjenner at viktige hensyn vil kunne trekke i hver sin ret-

ning, men at det er vurderingen av hva som vil være det beste for barnet, som skal være avgjørende.

Komiteen vil understreke at alle pasienter, unge som eldre, skal være godt ivaretatt i norsk helsetjeneste. Vanligvis vil det være i barn og unges egen interesse at de som har foreldreansvaret, får nødvendig informasjon for å kunne ivareta og støtte dem på best mulig måte, men at dette ikke vil gjelde i de tilfeller der foreldrene er årsaken til barnets problemer og barnet risikerer represalier eller ytterligere press hjemme dersom foreldrene har innsyn. Automatisk innsyn for foreldre i barnas journaler kan derfor skape en utrygghet og gjøre at barn og unge mister tillit til hjelpeapparatet. Dermed er det en risiko for at barn som skulle hatt hjelp, ikke får nødvendig oppfølging som barn, og dermed får enda større behov for helsehjelp som voksne, og med det redusert livskvalitet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, mener derfor det er viktig at det i aktuelle tilfeller kun gis begrenset informasjon som er nødvendig for at foreldrene skal kunne oppfylle foreldreansvaret. Flertallet vil understreke at vi må forsikre oss om at systemene er så gode at barn og unge som trenger beskyttelse fra foreldres innsyn, får det. Flertallet viser til at hovedregelen er at både barnet og foreldrene skal informeres når det ytes helsehjelp til barn under 16 år, men at man alltid må forsikre seg om at unntaksbestemmelsene følges i alle aktuelle tilfeller. Det blir viktig at helsepersonell, i de aller fleste tilfeller, snakker med barnet og vurderer om informasjonen bør viderefremmes, ut ifra hva som vil være til barnets beste. Flertallet viser til at barn som utsettes for vold, overgrep og annen omsorgssvikt fra foreldrene sine, er særlig sårbare. Dette fordrer derfor at helsepersonell alltid og fortløpende må foreta en grundig vurdering, og undersøke nøye gjennom samtale med barnet der det er hensiktsmessig, om informasjon bør og kan gis til foreldrene.

Flertallet viser til at helsepersonell plikter å gjøre vurderinger av når man bør eller må skjerme deler av innholdet i en journal for innsyn, men at det er flere eksempler på at foreldre som ikke burde hatt innsyn, likevel har fått det. Flertallet understreker viktigheten av gode rutiner og at det må sikres høy bevissthet blant fagfolk for å sikre at informasjon som bør unntas foreldres innsyn, faktisk unntas. Flertallet viser til journalreglene, som er formulert slik at man har en plikt til å nedtegne informasjon fra behandling umiddelbart.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, vil peke på at dersom foreldre da har umiddelbart elektronisk innsyn,

er det svært viktig at det er gode rutiner for at man reelt sett har mulighet til å trygge barn og unge og sikre at det foreldrene ikke bør få innsyn i, heller ikke viderefremmes til foreldrene elektronisk.

Dette flertallet har en helt tydelig forventning om at ethvert elektronisk system har enkle og intuitive programmer som på en enkel måte kan sperre deler av innholdet i en journal for innsyn. Helsepersonell må også gis grundig opplæring i unntaksbestemmelsene for å unnta informasjon fra foreldrene, og det må legges til rette for at helsepersonell både har tid og rom til å gjøre disse viktige vurderingene. Dette flertallet mener det er viktig og hensiktsmessig at det følges nøye med på om foreldres innsyn i elektroniske journaler får uheldige utslag som kan svekke barn og unges tillit til helsetjenesten.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener målet med psykisk helsevern for barn og unge er at barn og unge skal få best mulig hjelp med sine psykiske plager. Disse medlemmer viser til høringssvarene fra Den norske legeforening, Forandringsfabrikken, Norsk psykologforening, Press og Norsk barne- og ungdomspsykiatrisk forening, som alle mener barn og unge vil få bedre hjelp om det ikke er direkte elektronisk innsyn i barnas journaler i psykisk helsevern. Ingen høringssvar mener det er klokt å opprettholde direkte elektronisk innsyn. Disse medlemmer mener Stortinget bør lytte til rådene fra fagpersonene og fra barn og unge, som alle ønsker å stoppe direkte elektronisk innsyn.

Disse medlemmer mener at regjeringen bør instruere helseforetakene om at praksisen med direkte elektronisk innsyn for foreldre i barnas psykisk helsejournaler skal opphøre. Helseforetakene som ikke har direkte elektronisk innsyn i barns journaler i dag, skal ikke starte med slikt innsyn. Foreldrenes lovfestede innsynsrett skal bevares. Uten direkte elektronisk innsyn kan det da søkes om innsyn via behandleren, som dermed får mulighet til å gjøre en ekstra vurdering av om noe av informasjonen bør skjermes, og hvordan barnet kan involveres i prosessen med innsyn slik at barnet beholder tilliten til behandleren og på den måten får bedre hjelp med sine psykiske plager.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at alle journaler for barn under tolv år automatisk skal være sperret for elektronisk innsyn via helsenorge.no, men at behandlere kan åpne slik tilgang når det vurderes hensiktsmessig og trygt.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Kristelig Folkeparti viser til mindretalls-

forslaget som ble fremmet av Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre i Innst. 361 L (2016–2017):

«Stortinget ber regjeringen løpende evaluere endringene i pasient- og brukerrettighetsloven om plikten til å informere foreldre, for å sikre at innføringen av unntaket fra plikten til å informere foreldrene sikrer barns beste. Stortinget orienteres på egnet måte og senest innen tre år.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil presisere at ingen av høringssvarene, og heller ikke disse medlemmer, ønsker å endre foreldres rett til innsyn. Innsynsretten er en viktig sikkerhetsventil som gjelder også i de helseregionene som i dag ikke har elektronisk innsyn. Forslaget er å endre måten innsynet praktiseres på, slik at det blir tryggere og bedre for både barn, foreldre og behandler. Disse medlemmer vil understreke betydningen av godt samarbeid mellom foreldre, behandler og barn og at innsyn er ett element i dette. Det er viktig at informasjonen overbringes på en måte som skaper best mulig grunnlag for at foreldre kan være støttende for barna sine, og som sikrer barna best mulig hjelp. Disse medlemmer mener informasjon bør formidles på en måte som er tilpasset foreldrene, og at den formidles i samarbeid med barnet. Det vil gi mer og bedre innsyn i barnets situasjon enn avlesning på nettet via direkte elektronisk innsyn. Disse medlemmer ber regjeringen jobbe videre med forbedring av foreldres innsynsrett i barns journaler, slik at dette gjøres på en måte som sikrer barna god hjelp og foreldrene god informasjon.

Disse medlemmer viser til arbeidet i Helse Nord med å forsøke å fjerne farer i systemet med direkte elektronisk innsyn i barns psykisk helse-journaler. Helseforetaket har rapportert at selv med alle nye tiltak vil det gjenstå en alvorlig fare (rød sone) og syv moderate farer (gul sone). Disse medlemmer mener dette viser at direkte elektronisk innsyn ikke er egnet for bruk på psykisk helse-journaler til barn og unge.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at helsepersonell har et selvstendig ansvar for å vurdere om det er forsvarlig å gi foreldrene mulighet for elektronisk innsyn i sitt barns journal. Hvis innsyn vurderes som ufor-svarlig, kan helsepersonell nekte innsyn. Dette forutsetter at helsepersonellet kjenner til muligheten for nekting og har fått opplæring i hvordan det gjøres, og at de er bevisst på å alltid – ved alle konsultasjoner – måtte vurdere om slikt innsyn bør nektes. Disse medlemmer mener imidlertid at systemet med direkte elektronisk innsyn, som er innført i Helse Nord og Helse Vest, innebærer en betydelig sikkerhetsrisiko og fare for menneskelige feil. Disse medlemmer mener alle helseforetak må sikre opplæring av helseperso-

nell i mulighet for stenging av elektronisk innsyn i journalsystemer, og i hvilke tilfeller dette er aktuelt.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, vil påpeke at spørsmålet om innsyn i barnets journal må balanseres mellom hensynet til barnet som må sikres beskyttelse, og foreldre som har barn i psykisk helsevern, og som må kunne ivareta sitt foreldreansvar. I tilfeller hvor barn utsettes for omsorgssvikt, vil foreldres innsyn i journal kunne være skadelig for barnet. For øvrig skal også barn etter hvert som de modnes, i økende grad ha selvråderett. Flertallet vil i denne sammenheng peke på høringsuttalelsen fra Norsk psykologforening, der det påpekes at barn, som en del av den økende graden av selvråderett, må kunne innrømmes et privat rom. Foreldre skal ikke ha uinnskrenket innsynsrett i sine barns tanker og følelser. Dette gjelder særlig for ungdommer som i økende grad skal finne sin egen identitet og vei i livet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Norsk psykologforening i sin høringsuttalelse til komiteen peker på at en hovedutfordring er at journalreglene i dag er formulert slik at man har en plikt til umiddelbart å nedtegne informasjon fra time-ne, og at når journalsystemet er rigget slik at man umiddelbart får elektronisk innsyn, utfordrer det prinsippet om at man må ha mulighet til reelt å ivareta unntaksbestemmelsene om foreldres innsyn.

Dette medlem mener det er viktig å sikre at det ikke lenger er plikt til umiddelbar journalføring fra time-ne, for å sikre at unntaksbestemmelsene om foreldres innsyn kan praktiseres på en god måte. Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at det ikke lenger er plikt til umiddelbar journalføring etter behandling i psykisk helsevern, slik at det ikke gis umiddelbart elektronisk innsyn.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, vil understreke at de aller fleste foreldre tar sitt foreldreansvar på største alvor og bestreber seg på å ivareta omsorgen for barna sine. Flertallet vil også fremheve at foreldre som har barn i psykisk helsevern, må kunne ivareta sitt foreldreansvar, for eksempel ved å kunne følge barnets behandling, få anledning til å hjelpe barnet sitt og følge opp eller utfordre og etterprøve helsepersonells behandlingsvalg. Det er imidlertid avgjørende at unntaksbestemmelsene praktiseres klokt, både for barn som

trenger beskyttelse fra foreldrene, og for å sikre barn økende grad av selvråderett fram til de blir myndige.

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener det er uheldig å fravike prinsippet om umiddelbar nedtegnelse av journalnotat. Det kan bidra til en svært uheldig praksis med bruk av «doble journaler» og vil kunne være en svekkelse av pasientsikkerhetsarbeidet.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sørge for at alle journaler for barn under tolv år automatisk skal være sperret for elektronisk innsyn via helsenor.no, men at behandle- re kan åpne slik tilgang når det vurderes hensiktsmessig og trygt.

Forslag fra Kristelig Folkeparti:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at det ikke lenger er plikt til umiddelbar journalføring etter behandling i psykisk helsevern, slik at det ikke gis umiddelbart elektronisk innsyn.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råder Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k:

Dokument 8:184 S (2017–2018) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen, Petter Eide og Nicholas Wilkinson om å stoppe direkte elektronisk innsyn i barns psykisk helse-journaler – vedtas ikke.

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 5. juni 2018

Olaug V. Bollestad

leder og ordfører

VEDLEGG**Brev fra Helse- og omsorgsdepartementet v/statsråd Bent Høie til helse- og omsorgskomiteen, datert 7. mai 2018****Vedrørende Dokument 8:184 (2017-2018) - Representantforslag om å stoppe direkte elektronisk innsyn i barns psykisk helsejournaler**

Innsyn i egen pasientjournal er en grunnleggende pasientrettighet. Innføring av elektroniske innsynstjenester til pasientjournaler, er generelt et gode og noe som både er ønsket, etterspurt og forventet. Elektroniske innsynstjenester er likevel bare et supplement til, og erstatter ikke, retten til innsyn i pasientjournal på andre måter. Den elektroniske innsynstjenesten gir ikke nødvendigvis en fullstendig oversikt over alle journalførte helseopplysninger og heller ikke opplysninger i sanntid. Tjenesten gir innsyn i helseopplysninger som helsepersonellet vurderer at det er hensiktsmessig og forsvarlig å gi gjennom en elektronisk innsynsløsning.

Elektronisk innsyn i barns pasientjournal krever særlig aktsomhet

Før pasienten har fylt 16 år, har foreldrene – som hovedregel – innsyn i pasientjournal på vegne av barnet sitt. I lovverket vektlegges foreldreansvaret, og det er viktig at foreldrene får informasjon for å kunne følge opp barnet sitt på best mulig måte. I utgangspunktet er det slik at jo yngre barnet er, desto viktigere er det at omsorgspersonene får grundig og god informasjon om hjelpen barnet deres får.

Foreldres innsyn i barns journal reiser enkelte særskilte utfordringer. Det er derfor enkelte viktige lovregulerte unntak fra retten til innsyn. Foreldrenes rett til innsyn i barns pasientjournal endres ikke fordi om det gis elektronisk innsyn. Det betyr at helsepersonell som skal gjøre journalnotater elektronisk tilgjengelig, må påse at foreldre ikke elektronisk får innsyn i helseopplysninger de ikke skal ha innsyn i.

Som jeg tidligere har gitt klart uttrykk for, må det utvises særlig aktsomhet dersom foreldre skal få elektronisk innsyn i barns pasientjournal. Både når barn mottar psykisk helsehjelp, men også når de mottar annen helsehjelp understreker jeg betydningen av at foreldres innsyn i pasientjournal skal ivareta barnas interesser og hva som er best for det enkelte barnet.

Representantforslaget tar opp utfordringen som ligger i at elektronisk innsyn gir foreldre mulighet for innsyn så snart et journalnotat er lagt inn i pasientjournalen. Dersom journalnotatet omhandler hva barnet og behandler har snakket om, og dette umiddelbart blir gjort tilgjengelig elektronisk, kan foreldre raskt få kjennskap til innholdet. I representantforslaget nevnes som eksempel situasjoner der barn som har behov for å

snakke fortrolig med behandler unnlater å gjøre det, fordi de ikke er trygge på at informasjonen ikke går raskt videre til foreldrene.

De regionale helseforetakene og det enkelte helseforetaket avgjør om det skal tilbys elektroniske innsynstjenester

Det er opp til de regionale helseforetakene og det enkelte helseforetaket å avgjøre om det skal tilby elektroniske innsynstjenester. Helsedirektoratet og Direktoratet for e-helse har orientert helseregionene om hvilke hensyn som må ligge til grunn ved innføring av elektroniske innsynstjenester, herunder særlige hensyn når foreldre gis innsyn i barns journalnotater. Det gjelder blant annet vurdering av forsvarlighet, barns beste, begrensninger i innsynsretten og viktigheten av opplæring og veiledning til helsepersonell som skal vurdere hvilke opplysninger som skal gjøres tilgjengelig på denne måten.

Foreldre kan i dag få elektronisk innsyn i pasientjournal til barn under 12 år i Helse Vest og i Helse Nord. Helseregionene melder at det er stor bevissthet om ansvaret som ligger i både å innføre tjenestene og å ivareta forsvarlig pasientbehandling. I tråd med dette og at de gjør et viktig arbeidet i regionene med å sikre at hensynet til barnets beste går foran hensynet til å gi foreldrene elektronisk innsyn i journalnotatene. Begge regioner har innført særskilte rutiner og driver kontinuerlig opplæring av personell.

Utfordringen ligger i hovedsak i møtet mellom barnet og behandleren, og hvordan barnet sikres god informasjon om hva som vil bli formidlet videre til foreldrene og hva som ikke blir formidlet. Dette vil være uavhengig av om informasjonen gjøres tilgjengelig digitalt, eller gis via andre kanaler som telefon eller brevpost. Jeg har derfor vært tydelig på at dette må være en del av samtalen med barnet i en del av pakkeforløpene for psykisk helse.

Jeg vil be Helsedirektoratet å vurdere om det er behov for å orientere helseregionene ytterligere om forhold de må være særlig oppmerksomme på ved elektronisk innsyn. Vurderingen bør blant annet omfatte de utfordringer som ligger i umiddelbar elektronisk tilgjengelighet for foreldre.

